

co do druhu jeho úředních výkonů. Z toho plyne, že pod ochranou § 105 tr. zák. jest úřední činnost státního zástupce vůbec. Že účast při rozhodování o zrušení vyšetřovací vazby v té které trestní záležitosti náleží k jednomu z hlavních úředních úkonů státního zástupce, je na snadě (viz §§ 190 a násl. tr. ř.). Poněvadž pak obžalovaný zamýšlel čin provést pomocí svého bratra, k provedení činu však nedošlo jen zakročením dozorce vězňů, tudíž pro překážku odjinud v to přišlou, jsou zde i podmínky §§ 5 a 8 tr. zák.

Čís. 326.

Jest krádeží, nikoliv zpronevěrou, přivlastnil-li si pachatel obsah zamčeného kufru, jenž mu byl svěřen.

(Rozh. ze dne 8. ledna 1921, Kr I 617/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 7. května 1920, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem krádeže dle §§ 171, 173, 174 II. c) tr. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost uplatňuje proti rozsudku důvod § 281 čís. 10 tr. ř., poněvadž kufr, jehož obsah obžalovaný si přivlastnil, byl stěžovateli i s obsahem svěřen za účelem vypravení z nádraží — rozsudek výslovně praví při odůvodnění výroku o ztrátě práva volebního, že obžalovaný zneužil důvěry, jemu svěřením zásilky projevené — pročez v přivlastnění si obsahu kufru sluší prý spatřovati zpronevěru, nikoli krádež, důsledkem čehož i stává se nesprávným výrok o trestu. Než, nehledíc k tomu, že i zločin zpronevěry ohrožen jest v zákoně v podstatě týmž trestem, jako zločin krádeže, nelze uznati právní kvalifikaci skutku jako zločinu krádeže pochybenou. Neboť kufr odevzdán byl obžalovanému řádně na dva zámky uzamčen a zadrátován. Tím vyloučeno bylo speciální svěřením předmětů, v kufru se nalézajících, obžalovanému, jak je podstata zpronevěry vyžaduje. Majitel neumožnil obžalovanému volné nakládání s obsahem kufru, naopak zachoval si, učiniv jej přejímateli kufru nepřístupným, jeho držení. Chtěl-li se obžalovaný obsahu kufru zmocniti, musil napřed kufr násilně vypáčiti a předměty v něm se nalézající proti vůli majitele odejmouti z jeho držení. Proto právem shledány byly tu veškeré náležitosti krádeže, dvojnásobně na zločin kvalifikované.

Čís. 327.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Pletichami (§ 11 čís. 4 cit. zák.) jsou všeliké praktiky a obchody, jež vybočují vzhledem ku poměrům, válkou přivoděným, z mezí řádného obchodování, jsou-li způsobily, by jimi byly stupňovány ceny předmětu potřeby.

Pokud jest použití podmíněného odkladu trestu při odsouzení pro válečnou lichvu.

(Rozh. ze dne 8. ledna 1921, Kr I 670/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku lichevního soudu při krajském soudu v České Lípě ze dne 3. července 1920, pokud jím stěžovatel uznán byl vinným přečinem dle § 11 čís. 4 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n., vyhověl však odvolání státního zastupitelství, jež směřovalo proti podmíněnému odkladu trestu, a prohlásil odsouzení za bezpodmínečné.

Důvody:

Zmateční stížnost, uplatňující důvod čís. 9 a) § 281 tr. ř. označuje odsouzení obžalovaného pro přečin § 11 čís. 4 lich. zákona právně mylným. Leč není důvodna. Neprávem snaží se rozdělití skutkový stav, jenž byl ve své celistvosti podkladem odsouzení pro pletichy na jednotlivé jeho složky a dovozovati pak, že zneužíval-li obžalovaný svého postavení jako nakupovač německého hospodářského družstva ku konkurenčním obchodům výdělečným na vlastní účet, prohřešil se sice na předpisech obchodního zákona, není však trestným dle lichevního zákona, že přeplácení ceny při nákupu spadá pod § 9 lich. zákona, předražování při prodeji pod § 7 lich. zákona, a dodávání nakoupeného ovsa na kontingent vlastní nebo jiných výrobců že nespadá pod § 11 čís. 4 lich. zákona. Neboť, byť i snad u jednotlivých složek podřadění pod § 11 čís. 4 lich. zákona mohlo býti pochybným, dlužno přece na podkladě celkového zjištění rozsudku posuzovati správnost odsuzujícího výroku soudu nalézacího. Tu pak ovšem tvrdí zmateční stížnost, že již pojem »pletich« předpokládá souhlasnou spolupráci alespoň dvou osob a že spolupráce ta musí býti rázu takového, by stupňování ceny následkem něho nastalo samočinně. Takový výsledek nastane prý na příklad, když jistý počet výrobců se dohodne, že své výrobky prodávati nebudou pod určitou cenou minimální, nebo že zastaví výrobu přes dostatek surovin, nebo že výrobky nebudou prodávati, kdežto v tomto případě o podobném dohodnutí se více osob vůbec není řeči. Správnost svých vývodů pokouší se stížnost dovoditi cestou etymologickou, tvrdíc, že pletichy mají též kmen jako »plésti«, pročež nutno vyrozumívati pod pletichami něiaké spletení. Než zmateční stížnost přehlíží, že případy, jí uvedené, tvoří již samy o sobě skutkovou povahu deliktů dle § 10 neb § 11 čís. 1 až 3 lich. zákona, z čehož zřejmě vyplývá, že nemohou spadati pod pojem pletich, v čís. 4 § 11 lich. zákona zvlášť uvedeným. Rovněž má zmateční stížnost mylně za to, že ku skutkové povaze potřebí jest činnosti způsobilé k tomu, by ceny dotyčného druhu předmětů potřeby pro jistou oblast byly přímo vyháněny do výše. S hlediska § 11 čís. 4 lich. zákona stačí úplně, když způsobilost stupňování cenu obmezí se přímo na dotyčné množství předmětu potřeby, k němuž právě pletichy se nesou; má každé stupňování ceny určitého množství zboží přirozený následek, že působí nepřímo příznivě i na cenu druhu zboží vůbec, jež tvoří se přirozeně ze souhrnu všech jednotlivých obchodů v určité oblasti Co pak se týče významu

pojmu »pletich«, tedy nelze pod pojmem tím vyrozumívati to, co rozumí tím zmateční stížnost, ježto jest všeobecně známo, že mnohé slovo v přeneseném slova smyslu má jiný význam, a vysvítá již z motivů ku čís. nařízení ze dne 24. března 1917, čís. 131 ř. z., z něhož pojem pletich do lichevního zákona byl převzat, že pod široký pojem ten spadají vůbec všechny praktiky a obchody, jež vybočují vzhledem ku poměrům, válkou přivedeným, z mezí řádného obchodování, jsou-li způsobilé, by byly jimi stupňovány ceny předmětu potřeby. Tomuto předpokladu vyhovuje však nepochybně činnost stěžovatelova, jak jest v rozsudku zjištěna. Vybočujef z mezí řádného, legitimního obchodování, pokud obchodoval obžalovaný s ovsem, tedy s předmětem potřeby, pro stát zabaveným, z volného obchodu vůbec vyňatým, to tím spíše, an do jeho držení dostal se stěžovatel, zneuživ svého postavení v nákupně obilí, a jehož použil k obejití předpisů o úpravě spotřeby obilí. Způsobilost, stupňovati ceny tohoto ovsa, jest pak dána jak podloudným nákupem ovsa, tak i výdělečným jeho použitím ku prodeji za ceny, jež převyšují ceny úředně stanovené, neboť tím činí nedovolenou a cenu stupňující konkurenci ústavu, jenž jest jedině povolán, by obchodoval s tímto předmětem potřeby.

Oprávněno jest však odvolání státního zastupitelství. Podmíněné odsouzení dlužno považovati v tomto případě za nemístné. Při rozhodování o tom, má-li býti použito zákona ze dne 17. října 1919 čís. 562 sb. z. a n. ve prospěch obžalovaného, nutno míti na zřeteli, že podle úmyslu zákonodárcova a znění zákona žádný druh trestních činů není vyloučen z podmíněného odsouzení. V první řadě dlužno však přihlížeti k osobnosti a osobním poměrům vinníka, poněvadž s tohoto hlediska lze spolehlivě posouditi, zda lze důvodně očekávati, že odsouzený povede pořádný život a že tudíž není potřebí výkonu trestu. Ovšem ale zákon žádá důvody podstatné, zvláštního zřetele hodné. Kromě toho nelze však ponechati nepovšimnutým, že soud podle § 1 dotčeného zákona má sice právo, ale ne povinnost povolití podmíněný odklad trestu, že mu tedy je volno odepřítí odsouzenému toto dobrodiní i když jsou splněny objektivní jeho podmínky, uzná-li, že v daném případě ku polepšení se obžalovaného jest zapotřebí výkonu trestu. Tu pak nutno vytknouti, že při deliktech válečné lichvy zpravidla v zájmu veřejném sotva se bude odporučovati povolení odkladu trestu, kdyžtž by takto největším škůdcům zájmů všeho občanstva byla poskytnuta možnost uniknouti zaslouženému, přísnému trestu. Proto budou výjimky z pravidla svrchu vytčeného přípustny jen tam, kde jsou okolnosti závažné a zvláštního ohledu hodné. Takových však v tomto případě není. Obžalovaný, který jako komisionář nakupoval potraviny pro obchodní skladiště, zneužil hrubým způsobem tohoto důvěryhodného místa k lichvářským účelům, bera od rolníků obilí pod rouškou veřejné dodávky za ceny maximální a prodávaje je pod rukou dále za ceny vyšší. Tuto činnost provozoval obžalovaný po delší dobu a ve značném rozsahu, při čemž dodělal se i podstatných zisků, jakkoli jako rolník neměl příčiny k takovému jednání. Povaha tohoto trestního činu, obžalovaným spáchaného, poukazuje na to, že u obžalovaného na byla převahu sobeckost nad jinými vlastnostmi, jež by snad jinak mluvily pro naději na jeho polepšení, a že se obžalovaný neřídí při svém jednání úvahou o dobru a zlu, nýbrž jedině o prospěchu z činu mu plynoucím. Odvolává-li se stěžovatel na to, že je doposud zachovalý, dlužno

poukázati právě k povaze jeho činu, pro nějž byl odsouzen, a kterým dal na jevo, že v jeho životě jest směrodatnou pro něho toliko ziskuchtivost a žádné jiné ohledy ku společnosti. Právě tedy ve vážné době, kdy se měl osvědčiti jako dobrý občan a jako komisionář úřad svůj co nejsvědomitěji měl vykonávati, nedbal svých povinností a porušil je způsobem škodlivým a zavržení hodným. Jeho dosavadní zachovalost nepadá tedy v tomto případě vůbec na váhu. Právě ta okolnost, že obžalovaný trestný čin opakoval, dokazuje pak, že u něho není naděje, že by svoji ziskuchtivost, které opětovně dal průchod, nyní ovládl a že by se polepšil bez výkonu trestu.

Čís. 328.

Ochrany § 68 tr. zák. nepoživají občané, již se účastní dobrovolné svépomocné akce občanstva na ochranu jeho majetku, třeba akce ta byla vyvolána usnesením veřejnoprávní korporace.

Trestným dle § 93 tr. zák. jest i jinak oprávněné obmezení osobní svobody, překročuje-li co do intensity nebo co do trvání vědomě hranice nezbytné, by účele zadržení bylo dosaženo.

Vyhrůzku vůči osobě, jejíž osobní svoboda byla obmezena, nelze podřaditi kromě toho ještě pod § 98 lit. b) tr. zák.

(Rozh. ze dne 8. ledna 1921, Kr II 225/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu ve Znojmě ze dne 28. května 1920, jímž byli obžalovaní sprostěni dle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro zločin veřejného násilí dle § 93 tr. zák., rozsudek v odpor vzatý zrušil a vrátil věc soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost brojí, dovolávajíc se důvodů § 281 čís. 9 a) a 5 tr. ř., jednak proti odsouzení obžalovaných Jana H., Ignáta Sch. a Tomáše Sch. pro přestupek dle § 331 tr. zák., jednak proti zproštění všech jedenácti obžalovaných z obžaloby pro zločin veřejného násilí dle § 93 a), ohledně Ignáta Sch. též dle § 99 tr. zák. Ve skutečnosti uplatňuje se ohledně prvně jmenovaných tří obžalovaných, vzhledem k tomu, že jejich činnost, kvalifikovaná jako přestupek, tvoří součást skutku kvalifikovaného obžalobou jako zločin veřejného násilí dle § 93 tr. zák., též zmateční důvod § 281 čís. 10 tr. ř. Zmateční stížnost jest v podstatě odůvodněna. Především neprávem shledána byla v týrání vojínů Antonína P. a Bohumila K. obžalovanými Janem H-em, Ignátem a Tomášem Sch-em též skutková podstata přestupku § 331 tr. zák., poněvadž neprávem spatřoval soud nalézací ve jmenovaných obžalovaných jako členech sklepní stráže vrchnost ve smyslu § 68 tr. zák. Tato sklepní stráž vyvolána byla ovšem, jak rozsudek zjišťuje, usnesením obecního výboru, dle něhož střídavě 20, později 10 mužských obyvatelů mělo konati službu na ochranu vinných sklepů. Ale právě ze skutečnosti, že jednotliví členové této stráže nebyli individuálně obec-